

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

08-02-116М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт із навчальної дисципліни
«Міжнародна класифікація функціонування»
для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
за освітньо-науковою програмою «Фізична терапія, ерготерапія»
спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»
денної/вечірньої форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІОЗ
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до лабораторних робіт із навчальної дисципліни «Міжнародна класифікація функціонування» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за освітньо-науковою програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» денної/вечірньої форми навчання. [Електронне видання] / Нагорна О. Б. – Рівне : НУВГП, 2023. – 15 с.

Укладач: Нагорна О. Б., к.н.фіз.вих., доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Відповідальний за випуск:

Нестерчук Н. Є., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Керівник групи забезпечення спеціальності:

Григус І. М., доктор медичних наук, професор, директор ННІОЗ.

© О. Б. Нагорна, 2023

© НУВГ, 2023

Зміст

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	5
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАВДАНЬ	6
Лабораторна робота № 1	
Міжнародна класифікація функціонування (МКФ) в терапії та реабілітації	6
Лабораторна робота № 2	
Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності.	7
Лабораторна робота № 3	
Структура МКФ та коди класифікації.	7
Лабораторна робота № 4	
Базові набори МКФ.	8
Лабораторна робота № 5	
Національний класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності.	9
Лабораторна робота № 6	
Документування процесу надання реабілітаційної допомоги на основі Міжнародної класифікації функціонування.	10
Лабораторна робота № 7	
Міжнародна класифікація функціонування в реабілітації дітей з особливими потребами.	11
Лабораторна робота № 8	
Використання МКФ в керуванні реабілітацією осіб різних нозологічних груп населення.	12
РОЗДІЛ 3	
РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	14
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	15

ВСТУП

Мета ОК «Міжнародна класифікація функціонування» – оволодіння здобувачами знаннями стосовно застосування Міжнародної класифікації функціонування у фахову практичну клінічну та наукову діяльність.

Завдання ОК:

- навчити здобувачів вищої освіти оцінювати стан здоров'я пацієнтів у аспекті компонентів Міжнародної класифікації функціонування;
 - добирати інструменти оцінювання згідно їх психометричних критеріїв та компонентів МКФ;
 - використовувати базові набори МКФ;
- здійснювати документування показників оцінювання у відповідності до кодування компонентів МКФ.

Дисципліна «Міжнародна класифікація функціонування» є освітнім компонентом вибіркового блоку.

РОЗДІЛ 1
ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість год
1	Тема 1. Міжнародна класифікація функціонування (МКФ) в терапії та реабілітації.	2
2	Тема 2. Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності.	2
3	Тема 3. Структура МКФ та коди класифікації.	2
4	Тема 4. Базові набори МКФ.	2
5	Тема 5. Національний класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності.	2
6	Тема 6. Документування процесу надання реабілітаційної допомоги на основі Міжнародної класифікації функціонування.	2
7	Тема 7. Міжнародна класифікація функціонування в реабілітації дітей з особливими потребами.	2
8	Тема 8. Використання МКФ в керуванні реабілітацією осіб різних нозологічних груп населення.	2
	Разом	16

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАВДАНЬ

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №1.

ТЕМА: Міжнародна класифікація функціонування в терапії та реабілітації.

Мета: ознайомитися з Міжнародною класифікацією функціонування (МКФ).

Завдання: розкрити поняття «Міжнародна класифікація функціонування», її завдання, філософію, структуру; опанувати основними складовими структури Міжнародної класифікації функціонування, інвалідності та здоров'я (МКФ); навчитися формувати програму терапії у відповідності до компонентів МКФ у SMART-форматі.

Короткий виклад теми:

Міжнародна класифікація функціонування (МКФ) - це класифікація компонентів функціональності та обмеження життєдіяльності, запроваджена Всесвітньою організацією охорони здоров'я у 2001 році.

Мета МКФ - визначити «спільну мову» та схеми опису станів здоров'я і станів, пов'язаних зі здоров'ям. МКФ впроваджує визначення компонентів здоров'я та пов'язаний зі здоров'ям добробут (такий як освіта або праця). Таким чином, МКФ відходить від класифікації «наслідків захворювання» та стає класифікацією «компонентів здоров'я».

Важливо, що на основі МКФ у 2022 році було створено «Національний класифікатор функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я», що буде використовуватись в Україні з метою документування реабілітаційної допомоги та встановлення інвалідності.

Це означає, що всі фахівці з реабілітації в Україні будуть спілкуватися «єдиною мовою» і працювати на результат. Це допоможе поширювати знання про доказову реабілітацію, збільшити кількість фахівців, що працюють у цьому напрямку, і надати якісні послуги якомога більшій кількості людей, що їх потребують.

Індивідуальний реабілітаційний план є документом, що забезпечує організацію надання реабілітаційної допомоги, розробляється за формою згідно з додатком, узгоджується мультидисциплінарною реабілітаційною командою після проведення реабілітаційного обстеження особи кожним членом такої команди з урахуванням наявних порушень, обмежень повсякденного функціонування та потреб особи і затверджується на загальних зборах зазначеної команди лікарем фізичної та реабілітаційної медицини.

Для впровадження електронного документування реабілітаційної допомоги Уряд вніс зміни до низки постанов. Відповідно до ухвалених документів, процес реабілітації пацієнта буде супроводжуватися в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ).

Так, на першому етапі цифровізації лікарі фізичної та реабілітаційної медицини повинні будуть вносити всю медичну інформацію про реабілітаційні втручання, результати обстежень та інші необхідні дані до ЕСОЗ. На основі цієї інформації буде сформовано індивідуальний реабілітаційний план пацієнта. Далі це дозволить забезпечити синхронізацію між учасниками мультидисциплінарної команди та внесення швидких змін (за потреби) до реабілітаційного плану.

Реабілітація за визначенням є комплексною, тому розділяти її на фізичну, когнітивну, психологічну, соціальну, спортивну та інші види реабілітації не є коректним.

Своєю чергою, індивідуальний план реабілітації може складатися з:

- програми фізичної терапії, ерготерапії,
- терапії мови і мовлення,
- психологічної допомоги та соціальної підтримки,
- включати інші види втручань.

Індивідуальний реабілітаційний план має змінюватися відповідно до зміни функціонального стану особи, якій надається реабілітаційна допомога.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: висвітлення мети, філософії, завдань Міжнародної класифікації функціонування (МКФ).

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2.

ТЕМА: Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності.

Мета: оволодіти знаннями стосовно інтегрованої біопсихосоціальної моделі функціонування та обмеження життєдіяльності.

Завдання: ознайомитися з моделями відновлення пацієнта: медичною, соціальною, біосоціальною; зрозуміти, які принципи лежать в основі класифікації функціонування та обмежень; навчитися використовувати компоненти МКФ для відображення, опису і виміру ступеня порушень здоров'я обмежень.

Короткий виклад теми:

Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності є підхід, що враховує не лише біологічні аспекти стану здоров'я людини, а й її психологічні, соціальні та оточуючі чинники. Ця модель базується на принципах, що враховують широкий спектр впливу на здоров'я та функціонування людини.

Ключові аспекти цієї моделі включають:

- біологічний аспект: стосується фізіологічних функцій, хвороб, травм та фізичних обмежень, які впливають на здоров'я та функціонування людини.
- психологічний аспект: враховує емоційний стан, ментальне здоров'я, психічні перешкоди та стресові фактори, які можуть впливати на здоров'я та спосіб життя.
- соціальний аспект: оцінює взаємодію з суспільством, соціальні обставини, доступ до ресурсів та підтримки, які впливають на функціонування людини.

Сприйняття людини як цілісної системи: ця модель допомагає розуміти, що здоров'я та функціонування людини - це складний результат взаємодії різних факторів.

Застосування моделі

Медицина: дозволяє лікарям оцінювати стан пацієнта на більш широкому рівні, враховуючи всі аспекти їхнього життя.

Реабілітація: враховує не лише фізичні аспекти відновлення, але й психологічні та соціальні фактори, сприяючи повнішому відновленню.

Ця модель важлива для розуміння, як різні аспекти життя та оточення можуть впливати на здоров'я та функціонування людини в цілому. Її застосування допомагає створювати більш комплексні та індивідуалізовані підходи до оцінки, лікування та реабілітації людей з різними станами здоров'я.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: обґрунтувати необхідність розглядати пацієнта з позиції інтегрованої біопсихосоціальної моделі функціонування та обмеження життєдіяльності.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА №3.

ТЕМА: Структура МКФ та коди класифікації.

Мета: ознайомитися з структурами МКФ та кодами класифікації для практичного застосування в терапевтичному процесі.

Завдання: розкрити структурний зміст МКФ, основні розділи МКФ та їхні підрозділи; засвоїти основні рівні кодування в МКФ, принципи однорівневого, дворівневого кодування порушень Структури і Функції, обмежень Активності та Учасності, пов'язаних із здоров'ям, Факторів середовища; зрозуміти основні рівні кодування в МКФ: навчитися використовувати коди для класифікації функціонування та обмежень.

Короткий виклад теми:

Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я відома як МКФ, і є класифікацією доменів здоров'я і доменів, пов'язаних зі здоров'ям. Ці домени описані з позицій організму, індивіда і суспільства за допомогою двох основних переліків:

- 1) функції і структури організму,

2) домени соціальної активності та участі в суспільному житті.

З огляду на те, що функціональне здоров'я індивіда залежить від зовнішніх умов, МКФ містить перелік факторів навколишнього середовища, які взаємодіють з усіма цими категоріями. МКФ є стандартом ВООЗ в області вимірювання стану здоров'я та інвалідності як на рівні індивіда, так і на рівні населення. МКФ була офіційно схвалена всіма країнами-членами ВООЗ на п'ятдесят четвертій сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я 22 травня 2001 року (резолюція WHA 54,21).

МКФ була схваленою для застосування в країнах-членах ВООЗ в якості міжнародного стандарту для опису і виміру ступеня порушень здоров'я.

Структура МКФ розподілена на певні компоненти (рис. 1): Структура та Функції тіла, активність, Участь, Фактори середовища, особисті чинники.

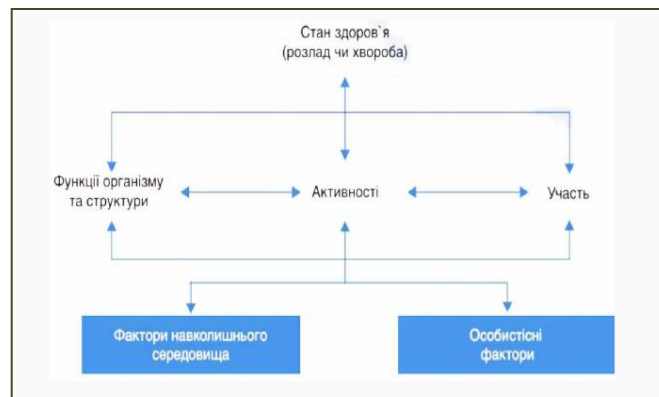

Рис. 1 Структура МКФ.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: обґрунтування структурних компонентів МКФ, розкрити їх взаємозалежність.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4.

ТЕМА: Базові набори МКФ.

Мета: ознайомитися з основними та мінімальними базовими наборами МКФ для різних захворювань та патологічних станів.

Завдання: розкрити категорії функціонування та обмежень життєдіяльності, які охоплює МКФ; опанувати інструменти в МКФ використовуються для класифікації функціонування та інвалідності; вивчити основні коди класифікації в МКФ та як вони організовані; навчитися використовувати базові набори МКФ-30 та МКФ-7 для відображення, опису і виміру ступеня порушень здоров'я обмежень.

Короткий виклад теми.

МКФ (Міжнародна класифікація функціонування, інвалідності та здоров'я) складається з двох основних наборів: функціонування та інвалідності. Кожен набір має свою структуру та класифікаційні категорії для оцінки та опису функціонування людини в різних аспектах.

Функціонування та здатність до діяльності (ФЗД): Цей набір описує здатність людини виконувати різні види діяльності в її повсякденному житті. Він має такі компоненти:

Класифікація здатності до діяльності (ЗДД): Відображає здатність людини до різних видів діяльності.

Класифікація факторів, що обмежують здатність до діяльності (ФЗД): Враховує різні фактори, які можуть обмежувати або перешкоджати здатності до діяльності.

Здоров'я та стан функціонування (ЗСФ): Цей набір описує стан здоров'я та функціонування людини відносно певних хвороб або станів. Включає такі категорії:

Класифікація станів здоров'я (ЗЗД): Визначає певний стан здоров'я чи хвороби.

Класифікація факторів, що впливають на здоров'я (ЗЗД): Враховує фактори, які можуть впливати на стан здоров'я людини.

Ці набори спільно утворюють систему класифікації, яка дозволяє оцінювати різні аспекти функціонування та здоров'я людини з урахуванням різних чинників, що впливають на їхнє життя та здоров'я.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: демонструвати вміння застосування базових наборів МКФ для реабілітаційного оцінювання пацієнтів

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5.

ТЕМА: Національний класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності.

Мета: навчитися використовувати національний класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності у фізичній терапії, ерготерапії.

Завдання: розглянути зміст Національного класифікатора функціонування, обмежень життєдіяльності (НКФОЗ); освоїти основні складові НКФОЗ; зрозуміти основну мету застосування НКФОЗ; навчитися використовувати Національний класифікатор функціонування, обмежень життєдіяльності в практиці медичного та соціального обслуговування.

Короткий виклад теми:

Національний класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності (далі НК 030:2022) застосовується для уніфікації міжсекторального кодування інформації, що стосується здоров'я та обмежень повсякденного функціонування / обмежень життєдіяльності людини (особи з обмеженнями повсякденного функціонування, особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю) в документації, зокрема індивідуальному реабілітаційному плані, у Електронній системі охорони здоров'я закладів охорони здоров'я та реабілітаційних закладів при наданні реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я, а також при наданні допомоги у сферах соціального захисту, освіти, фізичного виховання та спорту та працевлаштування осіб з обмеженнями повсякденного функціонування (осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю), забезпечення безбар'єрності та доступності. Класифікатор необхідний для забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення в частині надання реабілітаційної допомоги впродовж гострого, післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів на первинному, вторинному та третинному рівнях медичної допомоги у закладах охорони здоров'я, реабілітаційних закладах та за їх межами.

Запровадження Класифікатора дозволяє:

- збирати та обробляти міжнародно порівняльні статистичні дані щодо функціонування та обмежень життєдіяльності людини при організації надання реабілітаційної допомоги з урахуванням порушень функцій та структур організму, обмежень активності та обмежень можливості участі таких осіб, а також впливу факторів середовища та особистих факторів при проведенні реабілітаційного обстеження,

- встановлювати мету та завдання реабілітаційної допомоги та планування комплексу заходів, необхідних для їх досягнення, зокрема в частині підбору, налаштування та забезпечення допоміжними засобами реабілітації;

- уніфікувати кодування реабілітаційної допомоги у закладах охорони здоров'я та реабілітаційних закладах усіх форм власності та за їх межами, а також при наданні допомоги у сферах соціального захисту, освіти, фізичного виховання та спорту та працевлаштування осіб з обмеженнями повсякденного функціонування (осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю), забезпечення безбар'єрності та доступності.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: висвітлити зміст Національного класифікатора функціонування, обмеження життєдіяльності, продемонструвати можливість застосування Національного класифікатора.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6.

ТЕМА: Документування процесу надання реабілітаційної допомоги на основі Міжнародної класифікації функціонування.

Мета: ознайомитися з принципами документування даних пацієнта на основі Міжнародної класифікації функціонування.

Завдання: розглянути основні принципи використання МКФ у процесі документування реабілітаційної допомоги; засвоїти етапи процесу документування, засновані на МКФ; навчитися застосовувати інструменти та форми документування реабілітаційного процесу на основі МКФ.

Короткий виклад теми.

Документування реабілітаційної допомоги в Україні буде відбуватися на основі Міжнародної класифікації функціонування (МКФ). МКФ: це класифікація компонентів функціональності та обмеження життєдіяльності, запроваджена Всесвітньою організацією охорони здоров'я у 2001 році. На основі МКФ у 2022 році було створено «Національний класифікатор функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я».

Для впровадження електронного документування реабілітаційної допомоги Уряд вніс зміни до низки постанов. Відповідно до ухвалених документів, процес реабілітації пацієнта буде супроводжуватися в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ).

Так, на першому етапі цифровізації лікарі фізичної та реабілітаційної медицини повинні будуть вносити всю медичну інформацію про реабілітаційні втручання, результати обстежень та інші необхідні дані до ЕСОЗ. На основі цієї інформації буде сформовано індивідуальний реабілітаційний план пацієнта. Далі це дозволить забезпечити синхронізацію між учасниками мультидисциплінарної команди та внесення швидких змін (за потреби) до реабілітаційного плану.

Роботу фахівців з реабілітації регламентує Типове положення про мультидисциплінарну реабілітаційну команду, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2021 р. № 1268.

Мультидисциплінарна реабілітаційна команда утворюється для надання реабілітаційної допомоги в стаціонарних умовах особам з обмеженнями повсякденного функціонування, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю (далі: особи, які потребують реабілітації) у реабілітаційних закладах, реабілітаційних відділеннях, підрозділах закладів охорони здоров'я, які забезпечують медичне обслуговування населення, протягом післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів.

До такої команди входять: лікар фізичної та реабілітаційної медицини, фізичний терапевт, ерготерапевт, терапевт мови та мовлення; психолог, психотерапевт; сестра медична з реабілітації, асистент фізичного терапевта, асистент ерготерапевта.

Посилання на нормативно-правові акти

1. *Наказ МОЗ України «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» № 1171 від 07.11.2016*

2. *Наказ Міністерства економіки «Про затвердження зміни №5 до національного класифікатора України ДК 003:2010» № 1328 від 10.08.2016*

3. *Постанова Кабінету міністрів України «Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я» № 1268 від 3.11.2021*

4. *Наказ МОЗ України «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» № 2331 від 13.12.2018*

5. *Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління сферою охорони здоров'я та забезпечення медичного обслуговування населення» від 15.12.2021*

6. *Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги» від 01.07.2022*

7. Постанова «Деякі питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я» №1462 від 16.12.2022

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: представити алгоритм ведення документування результатів оцінювання пацієнта та формування програми терапії на основі Міжнародної класифікації функціонування.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7.

ТЕМА: Міжнародна класифікація функціонування в реабілітації дітей з особливими потребами.

Мета: ознайомитися з особливостями Міжнародної класифікації функціонування Діти-підлітки та навчитися її застосовувати на практиці.

Завдання: розкрити особливості змісту МКФ-ДП; навчитися використовувати базові набори МКФ-ДП-30 та МКФ-ДП-30 для оцінювання стану здоров'я дітей та підлітків з урахуванням порушень Структури і Функції, обмежень Активності та Учасі, Факторів середовища, здійснювати документування категорійного профілю пацієнта.

Короткий виклад теми:

Наказом МОЗ України від 23.05.2018 № 981 «Про затвердження перекладу Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків» (далі МКФ та МКФ-ДП) остаточно надано для впровадження в практику охорони здоров'я та безперервний професійний розвиток. Додається електронна версія.

Ця робота потребує значних зусиль всіх закладів медичної освіти та органів і закладів охорони здоров'я з урахуванням того, що вона стосується всіх лікарських спеціальностей, дає підходи до зміни підходів до встановлення інвалідності.

Міжнародна класифікація функціонування схвалена всіма 191 членами Всесвітньої організації охорони здоров'я 22 травня 2001 року під час 54-ї Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я. МКФ доповнює іншу класифікацію ВООЗ, Міжнародну класифікацію хвороб 10-го перегляду (МКХ).

МКФ складається з таких основних компонентів:

- Функції та структура тіла (В – англ. Body);
- Активність (А – англ. Activity, пов'язана із завданнями та діями індивіда) та участь (Р - англ. participation – залученість у життєву ситуацію);
- Додаткова інформація щодо тяжкості та факторів зовнішнього середовища.

Оскільки МКФ є по своїй суті класифікацією, пов'язаною з охороною здоров'я та обставинами, які стосуються здоров'я, вона також використовується в таких галузях, як страхування, соціальний захист, праця, освіта, економіка, розробка стратегії соціального та загального законодавства та екологічні зміни. Вона була прийнята, як одна з соціальних класифікацій Організації Об'єднаних Націй, на яку посилаються та в якій реалізуються Стандартні правила з забезпечення рівних можливостей для людей з обмеженнями життєдіяльності. Таким чином, МКФ є зручним інструментом для реалізації прийнятих міжнародних мандатів з прав людини, а також національного законодавства.

Документ був спрямований на створення системи класифікації для отримання порівнюваних даних про здоров'я окремої людини та населення в цілому, які необхідні для досягнення основних цілей у сфері охорони здоров'я, включаючи визначення загального стану здоров'я населення, вимірювання потреб та ефективності сфери охорони здоров'я, а також забезпечення функціонування сучасної системи раннього втручання, інклюзивної освіти, абілітації і реабілітації.

МКФ – це класифікатор, який використовують в усіх розвинених країнах лікарі, педагоги, спеціалісти з реабілітації та психологи, проте сам МКФ не є інструментом оцінювання. Функціонування та обмеження життєдіяльності через МКФ розглядаються, як взаємодія між навколишнім середовищем та станом здоров'я людини, і тому класифікатор створює більш інтегроване розуміння стану здоров'я, надає можливість краще планувати

лікування, реабілітацію та створення послуг для людей із хронічними захворюваннями або інвалідністю.

Для впровадження цього документу 27 грудня 2017 р. № 1008-р. було прийнято Розпорядження КМ України «Про затвердження плану заходів із впровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків» (далі МКФ та МКФ-ДП).

Наказ МОЗ України №552 від 23.03.2018 року «Про затвердження плану заходів МОЗ України з виконання плану заходів із впровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків» дав можливість розпочати роботу по впровадженню МКФ у діяльність закладів освіти та охорони здоров'я. Значна частина Плану для впровадження МКФ потребує наукового обґрунтування та підготовки пропозицій та супроводу з боку науковців НМАПО імені П. Л. Шупика. Сьогодні цим займається група провідних науковців Академії.

МОЗ рекомендує використовувати МКФ та МКФ-ДП: для інтеграції фізичних, ментальних та соціальних аспектів стану пацієнтів, ранньої діагностики та виявлення хвороби або стану, катамнестичного спостереження, міждисциплінарного підходу взаємодії та обміну інформацією стосовно стану пацієнта с особливими потребами.

1. Як клінічний інструмент – при оцінці потреб, відповідності методів лікування конкретним умовам, оцінки професійної придатності, реабілітації та оцінки результатів оцінювання якості надання реабілітаційних послуг. Адже для планування та реалізації втручань потрібно використовувати інформацію про обмеження, спричинені не лише обмеженнями функцій та структури тіла, а й факторами зовнішнього середовища. Відповідно головною користю МКФ для пацієнтів є інтеграція фізичних, ментальних та соціальних аспектів їх стану. Замість того, щоб зосередити увагу на діагнозі особи, у МКФ включені усі аспекти її життя (розвиток, участь та середовище).

2. Для ранньої діагностики та виявлення (система раннього втручання). Використання в Україні найкращих міжнародних тестових систем для діагностики розвитку дитини. Чим раніше виявляється хвороба чи стан, тим простіше лікувати або корегувати.

3. Для катамнестичного спостереження - спостереження та реабілітація новонародженого, що переніс критичний стан або важку хворобу відразу після народження з метою упередження або максимального зменшення негативних наслідків перенесеного захворювання.

4. Міждисциплінарний підхід. Лише спільно лікарі, освітяни, соціальні працівники зможуть допомогти кожній людині з особливими потребами. МКФ допомагає в міждисциплінарній взаємодії та обміні інформацією стосовно стану пацієнта.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: демонстрування знань особливостей МКФ-ДП, вміння здійснювати оцінювання дітей та підлітків з різними обмеженнями життєдіяльності та вести документування реабілітаційного процесу в межах МКФ.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 8.

ТЕМА: Використання МКФ в керуванні реабілітацією осіб різних нозологічних груп населення

Мета: оволодіти навичками використання МКФ у керуванні реабілітацією осіб різних нозологічних груп населення.

Завдання: навчитися добирати інструменти оцінювання пацієнта за компонентами МКФ з урахуванням психометричних критеріїв; здійснювати документування та формувати категорійний профіль пацієнта, формувати програму терапії, підґрунтям якої є таблиця потреб та послуг МКФ; втілювати індивідуалізований план реабілітації та моніторинг прогрес за допомогою МКФ.

Короткий виклад теми:

МКФ (Міжнародна класифікація функціонування, інвалідності та здоров'я) використовується в реабілітації для оцінки функціонування осіб з різними станами здоров'я та інвалідностями. Ця класифікація дозволяє розуміти та оцінювати вплив хвороб, травм або інших факторів на здатність людини виконувати різні види діяльності та участь у житті спільноти.

Оцінка функціонального стану: МКФ дозволяє структуровано оцінювати рівень функціональності осіб з різними медичними проблемами. Це допомагає з'ясувати, як хвороба або травма впливає на здатність виконувати різні завдання.

Планування індивідуальної реабілітації: Оцінка здатності до певних дій та участі в житті спільноти допомагає розробити індивідуальні плани реабілітації для кожної особи.

Моніторинг прогресу: за допомогою МКФ можна відстежувати зміни в функціональності та участі пацієнтів в процесі реабілітації.

Керування програмами реабілітації: інформація, отримана за допомогою МКФ, може бути використана для планування та підбору оптимальних терапевтичних заходів.

Оцінка потреб: дозволяє визначити потреби пацієнтів у підтримці, терапії та інших послугах у процесі реабілітації.

МКФ надає стандартизований підхід до оцінки та управління реабілітацією різних груп населення з різними медичними станами. Це допомагає фахівцям розуміти вплив хвороби чи травми на функціональність та участь у житті, а також розробляти ефективні плани допомоги та реабілітації.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття: представлення вміння проводити добір інструментів оцінювання з урахуванням компонентів МКФ для пацієнтів різних нозологічних груп та вікової категорії.

РОЗДІЛ 3**РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ**

Вид контролю: 2-4 семестр – залік.

Методи контролю: 1. Поточний контроль; 2. Модульний контроль. 3. Залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)		Сума
								МК 1	МК 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	20	100
7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	40		

Складова оцінювання поточної складової

	Короткий зміст завдання	За якісне оформлення завдання, його виконання	За відповіді на запитання	Всього балів
Тема 1	Актуалізувати, висвітити мету, філософію, завдання Міжнародної класифікації функціонування (МКФ), обґрунтувати застосування МКФ.	5,5	2	7,5
Тема 2	Розкрити необхідність розглядати пацієнта з позиції інтегрованої біопсихосоціальної моделі функціонування та обмеження життєдіяльності.	5,5	2	7,5
Тема 3	Обґрунтувати структурні компоненти МКФ, розкрити їх взаємозалежність.	5,5	2	7,5
Тема 4	Демонструвати вміння застосування базових наборів МКФ для реабілітаційного оцінювання пацієнтів.	5,5	2	7,5
Тема 5	Висвітлити зміст Національного класифікатора функціонування, обмеження життєдіяльності, продемонструвати можливість застосування Національного класифікатора.	5,5	2	7,5
Тема 6	Представити алгоритм ведення документування результатів оцінювання пацієнта та формування програми терапії на основі Міжнародної класифікації функціонування.	5,5	2	7,5
Тема 7	Демонструвати знання особливостей МКФ-ДП, вміння здійснювати оцінювання дітей та підлітків з різними обмеженнями життєдіяльності та вести документування реабілітаційного процесу в межах МКФ.	5,5	2	7,5
Тема 8	Представити вміння проводити добір інструментів оцінювання з урахуванням компонентів МКФ для пацієнтів різних нозологічних груп та вікової категорії.	5,5	2	7,5
Всього за аудиторні заняття				60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
	TS	

діяльності		для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язкови м повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. База даних реабілітаційних заходів. <https://www.sralab.org/rehabilitation-measures>
2. Базові засади застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. <https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=185>
3. Браузер ICF. <https://apps.who.int/classifications/icfbrowser/>
4. Браузер ICF. <https://www.icf-research-branch.org/?view=category&id=94>
5. МКФ. Physiopedia. (2023). DOI: <https://langs.physio-pedia.com/uk/international-classification-of-functioning-disability-and-health-icf-uk/>
6. МКФ. <https://medical-club.net/uk/information/mezhdunarodnaya-klassifikaciya-funkcionirovaniya-ogranichenij-zhiznedeyatelnosti-i-zdorovya-mkf/>
7. Національний класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності. <https://moz.gov.ua/mkf>
8. Основні набори ICF у клінічній практиці. <https://www.icf-core-sets.org/>